

---

2 500 knihoven bude na konci března odpojeno od internetu

TISKOVÁ ZPRÁVA k pokračování Projektu internetizace knihoven

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR požádal dnes dopisem předsedu vlády Petra Nečase o prověření okolností, které vedly k zastavení Projektu internetizace knihoven (PIK), ačkoliv všechna zainteresovaná ministerstva včetně usnesení vlády potvrzovala pokračování PIK. Současně požádal o podporu k zajištění financování PIK v roce 2012 ve výši 18,75 mil. Kč. K odpojení knihoven má dojít 28.3.2012. V dopise se uvádí:

Projekt internetizace knihoven vznikl na půdě Ministerstva informatiky ČR na základě usnesení vlády v roce 2004 a následně byl delimitován do kompetence Ministerstva vnitra ČR. Cílem tohoto projektu je zejména:

- vytvořit nabídku míst veřejného přístupu k internetu v knihovnách na území celé ČR plošně pro všechny skupiny obyvatel,
- vytvořit podmínky pro zvyšování informační gramotnosti a řešení problému „digital divide“ (digitální propast) s důrazem na skupiny ohrožené sociálním vyloučením (senioři, zdravotně postižení, matky s dětmi, děti a další),
- umožnit obyvatelům prostřednictvím sítě knihoven přístup ke speciálním informačním zdrojům a e-learningu pro potřeby školního i celoživotního vzdělávání,
- umožnit obyvatelům ČR i obyvatelům EU přístup k evropskému kulturnímu dědictví v on-line prostředí prostřednictvím Evropské digitální knihovny a dalších zdrojů v oblasti knihoven, muzeí a archivů,
- zajistit dosažitelnost informačních zdrojů, které jsou k dispozici pomocí dálkového přístupu s využitím ICT, a rozšířit možnosti přístupu obyvatel k informacím z veřejné správy,
- umožnit vnitřní komunikaci sítě poboček jednotlivých knihoven a regionálních systémů knihoven,
- odstranit negativní faktory omezující potenciál regionů a stabilizaci obyvatelstva v odlehlých lokalitách,
- vybudovat informační infrastrukturu knihoven, která rozšiřuje a zkvalitňuje služby uživatelům nezávisle na tom, zda žijí v malé obci nebo ve městě.

Prostřednictvím PIK je v současné době připojeno k internetu cca 3100 knihoven v menších obcích a městech, což je více než polovina veřejných knihoven. V osmi krajích byl tento projekt navázán na projekty podpory internetizace knihoven financované z evropských strukturálních fondů (SROP).

V červnu 2011 podalo Ministerstvo vnitra ČR návrh na okamžité zrušení tohoto projektu k 1.7.2011. Následně bylo na jednání vlády dohodnuto, že Ministerstvo vnitra ČR ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR provede analýzu současného stavu PIK a předloží návrh na jeho další pokračování. Národní knihovna ČR provedla v knihovnách podrobné šetření současných a budoucích potřeb. Na základě výsledků průzkumu bylo mezi zainteresovanými ministerstvy dohodnuto, že PIK bude nadále pokračovat jako součást Komunikační infrastruktury systému veřejné správy (KIVS). Počátkem listopadu 2011 předalo Ministerstvo kultury ČR Ministerstvu vnitra ČR podklady pro výběrové řízení na poskytovatele internetu pro cca 2 500 knihoven, které potvrdily zájem na pokračování projektu. Současně bylo dohodnuto, že PIK bude převeden od 28.3.2012 do kompetence Ministerstva kultury ČR, tj. po vyhodnocení výběrového řízení a uzavření nových smluv. V prosinci 2011 vláda rozhodla na návrh Ministerstva vnitra ČR o pozastavení projektu KIVS s tím, že v roce 2012 si jednotlivé rezorty budou zajišťovat internetové připojení po své vlastní linii. Problémem ovšem bylo, že **v tomto okamžiku nebyl PIK převeden do kompetence Ministerstva kultury ČR včetně finančního zajištění**. Podle našich informací přislíbil financování PIK ministr financí M. Kalousek ministroví kultury J. Besserovi.

V průběhu podzimu Ministerstvo kultury ČR připravovalo „Koncepci rozvoje knihoven v ČR na léta 2011-2015 včetně internetizace knihoven“, jejíž součástí bylo i budoucí pokračování PIK. **Tento strategický materiál vláda schválila usnesením vlády ze dne 11. ledna 2012 č. 28, a tím také formálně potvrdila pokračování PIK. Měsíc na to, 28.2.2012, Ministerstvo kultury ČR oznamuje knihovnám ukončení PIK:**

Tisková zpráva:

Ministerstvo kultury dnes informovalo krajské knihovny, že jeho rozpočet nebyl přes veškerou snahu navýšen o finanční prostředky, potřebné na zajištění úhrady připojení knihoven k internetu od 28. března t.r. Požádalo je proto, aby o tom informovaly ty knihovny ve svém kraji, které projeví o zajištění této služby ze státního rozpočtu zájem.

Přestože Ministerstvo kultury ČR podniklo vše potřebné, aby financování připojení knihoven k internetu ze státního rozpočtu plynule pokračovalo v rámci stávajícího systému Komunikační infrastruktury veřejné správy, nemůže pokračování této služby zajistit. Ministerstvo přitom provedlo veškeré nezbytné kroky k tomu, aby projekt pokračoval – provedlo např. průzkum zájmu knihoven v celé České republice, jichž se přihlásilo 2 500, stanovilo optimální technické parametry, zaručující efektivní vynakládání státních prostředků. Navíc byl projekt internetizace knihoven zařazen do zásadního strategického materiálu pro oblast knihovnictví s názvem „Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven“, který schválila vláda svým usnesením č. 28 ze dne 11. ledna 2012.

Důsledkem zrušení PIK bude zejména:

- Podstatné části obyvatel ČR bude omezen přístup k internetu. Dostupnost internetu v domácnostech se v ČR pohybuje kolem 60%, což je pod průměrem států Evropské unie. Rovněž platí, že není zajištěna všeobecná dostupnost internetu ve všech lokalitách a místech ČR. Přibližně 360 knihoven bylo nutno napojit pomocí satelitu, protože v uvedených lokalitách nebyla dostupná pevná síť s odpovídajícími parametry.

- Internet v knihovnách využívá cca 3 mil. návštěvníků za rok. Nejčastějšími uživateli internetu v knihovnách jsou děti, senioři, ženy v domácnosti, nezaměstnaní, ale také stále častěji národnostní menšiny. Knihovny jsou v ČR sítí, která každému garantuje rovný a bezplatný přístup k internetu. OSN i EU považují přístup k internetu za jedno ze základních práv každého člověka. Nejnovější evropská strategie (dokument Evropa 2020) má jednu z priorit – boj proti sociálnímu vyloučení určitých skupin obyvatel. Zvláště je zdůrazňován boj proti „digital divide“ (digitální propast).
- Česká republika nebude moci splnit řadu cílů, které definuje evropská strategie Evropa 2020.
- Podstatné části obyvatel ČR bude omezen přístup k veřejným knihovnickým a informačním službám, protože bude narušen provoz regionálních automatizovaných knihovnických systémů.
- V historicky krátké době bude digitalizována veškerá tisková produkce vydaná na území ČR (knihy, noviny, časopisy). Výsledky tohoto úsilí nebude možné s ohledem na ochranu autorských práv zpřístupnit volně na internetu. Jednou z možností je zpřístupnit autorsky chráněná díla na počítačích v knihovnách tak, aby každý měl přístup k tomu, co u nás bylo publikováno. Toto by mohlo být realizováno pomocí sítě knihoven. Ty ovšem musí mít k dispozici kvalitní připojení k internetu.
- Jsou vážné obavy z toho, že zrušení PIK bude pro mnohé obce podnětem ke zrušení knihovny. Toto nebezpečí bude reálné všude tam, kde vládne starosta či politická strana, která se domnívá, že „všechno je na internetu“. 23% českých dětí končí školní docházku se špatnou úrovní čtenářské gramotnosti, tj. neumí dobře číst a nerozumí textu. Patří nám v tomto ohledu jedno z nejhorších míst mezi zeměmi OECD i v EU. Rušení knihoven tomuto stavu rozhodně nepřispěje, stejně jako zvýšení DPH na knihy a časopisy.
- Zrušení PIK bez jakéhokoliv varování bude v mnoha ohledech necitlivým zásahem do rozpočtů knihoven a obcí. Zejména to bude kritické pro malé obce.
- Poskytovat obyvatelům bezplatný přístup k internetu je jedna z povinností knihoven, stanovených knihovním zákonem č. 257/2001 Sb. Pokud dojde k odpojení bez jakéhokoliv varování a dohody, potom bude v určitém okamžiku působit 2 500 knihoven v rozporu s knihovním zákonem.

Pokud jde o finanční zajištění PIK, konstatujeme, že Ministerstvo vnitra ČR ve svém návrhu na zrušení PIK v červnu 2011 uvedlo nepravdivou informaci o tom, že roční náklady na zajištění PIK dosahují 98,5 mil. Kč. Ve skutečnosti tyto náklady činily v roce 2011 cca 52 mil. Kč. Na základě podrobné analýzy bylo ověřeno, že náklady na zajištění PIK s předpokládaným počtem připojených knihoven 2 500 v roce 2012 nepřekročí částku 25 mil. Kč. **Vzhledem k tomu, že do 27.3.2012 je připojení knihoven hrazeno z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, je nezbytné do konce roku 2012 zajistit financování PIK ve výši 18,75 mil. Kč.**

V Praze 1.3.2012

Kontakt:

PhDr. Vít Richter, předseda SKIP, vít.richter@nkp.cz, mobil: 603 223 627